

Автор: Пірімбетова Гүлжайна Талғатқызы

Пән: Қазақ тілі (Т1)

Сынып: 7-сынып

Бөлім: Музыка өнері және қазақтың киелі домбырасы

Тақырып: Музыка – табиғи өнер

Оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтемеу):	7.4.3.1. Фразеологизм, мақал-мәтелдердің эмоцияналды мәнін, көркемдік ерекшелігін салыстыра талдау, түсініп қолдану.
Сабақтың мақсаты:	Барлық оқушылар • Мәтін тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтайды; Көптеген оқушылар • Фразеологизм, мақал-мәтелдердің, синонимдердің эмоционалды мәнін, көркемдік ерекшеліктерін түсініп қолданады; Кейбір оқушылар • Идеясы ұқсас публицистикалық және көркем әдебиет стиліндегі мәтіндердің тақырыбы, құрылымы, мақсатты аудиториясы, тілдік ерекшелігін салыстыра талдайды.
Тілдік мақсаттар:	Пән лексикасы және терминология: домбыра, өнер, күй, құдірет, күйші, әуен, музыкалық аспаптар
Күтілетін нәтиже:	Барлық оқушылар • Мәтін тақырыбы, сөйлеушінің дауыс ырғағы мен сөйлеу мәнері арқылы негізгі ойды анықтайды; Көптеген оқушылар • Фразеологизм, мақал-мәтелдердің, синонимдердің эмоционалды мәнін, көркемдік ерекшеліктерін түсініп қолданады; Кейбір оқушылар • Идеясы ұқсас публицистикалық және көркем әдебиет стиліндегі мәтіндердің тақырыбы, құрылымы, мақсатты аудиториясы, тілдік ерекшелігін салыстыра талдайды.
Бағалау критерийлері:	• Мәтіндегі интонация мен кідірісті анықтайды. • Фразеологизмдер мен мақал-мәтелдерді қолдануда эмоционалды мәнін, көркемдік ерекшеліктерін түсінеді.
Құндылықтарды дарыту:	Тыныс белгілер, эмоционалды сөздер, кідіріс, еліктеуіш сөздер, мақал-мәтелдер, тұрақты сөз тіркестері
АКТ-ны қолдану дағдылары:	Өзіңе және қоршаған ортаға деген сыйластық Ынтымақтастық Жауапты азаматтық ұстаным
Пәнаралық байланыс:	Музыка, тарих, әдебиет
Бастапқы білім:	Тыныс белгілер, эмоционалды сөздер, кідіріс, еліктеуіш сөздер, мақал-мәтелдер, тұрақты сөз тіркестері

Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабақтың басы	Ұйымдастыру: -оқушылардың сабаққа қатысын тексеру; - сабақ мақсатымен таныстыру. Сергіту сәті: Көтеріңкі көңіл-күй орнату және ынтымақтастық атмосфераны орнату үшін: «Көңілді балалар» жаттығуын өткізу Топқа бөлу: Оқушыларды домбыра (сувинер) арқылы топқа бөлу	

Сабақкезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабақтың ортасы	<p>С. Тыңдалым тапсырма. Оқушыларға сабақтың тақырыбын болжатуға бірнеше суреттер ұсынылады. Ұнтаспа тыңдату: Секен Тұрысбектің «Көңіл толқыны» күйі. Адай күйі Ой шақырту сұрақтарын қояды: Балалар, сендер қандай күй тыңдадыңдар? Сазгердің домбырада ойнаған күйі сендерге қалай әсер етті? Араларыңда домбыра ойнайтын оқушылар бар ма? Сөзжұмбақты шешу арқылы сабақ тақырыбын болжайды. Музыка өнері сөзжұмбақ Оқушылар пікірлері тыңдалады. Білу. Түсіну. А) Мәтінменжұмыс. Оқулықтағы 1-тапсырманы орындатады. Ә) Тыңдалым. Диалог құруМузыка нені бейнелейді? Музыканы адам не үшін тыңдайды? Музыка сөзіне синонимдер жазу Талдау және қолдану. Топтар қағаз қиындыларындағы тұрақты тіркестерді суырады. Өз топтарында негізгі білдіретін мағынасын талдайды, сұрақтарға жауап береді. Сұрақ: 1. Тұрақты сөз тіркестері дегеніміз не? 2. Тұрақты сөз тіркестерін қолданудың маңызы неде? Тұрақы арасында - шапшаң қабырғамен кеңес — ойлан Он саусағынан өнер тамған - өнерлі Алақанның аясындай - тар жер Бес аспап - өнерлі 2-топқа Бес саусақтай білу - жетік білу Еңсесі құру - сағыну Қанды балақ - озбыр Қара жаяу емес - құр алақан емес Қас қарайғанда - кешқұрым Құрығыұзын - билігі күшті Дәптермен жұмыс Топтар тұрақты тіркестерді жазыпалады, өзі қалаған 3 тұрақты тіркеске сөйлем құрайды. Кері байланыс Топішінде бір-бірінің жұмысын тексеріп, тұрақты тіркестің көркемдікерекшелігі мен орынды қолданылуына назар аударады. 2-тапсырма 1-топМузыкалық туындылар орындалатын ұжым - оркестр. «Оркестр» деп бірмузыкалық туындыны түрлі аспаптарда қатар ойнайтын музыканттартобын айтамыз. Оркестрдің өте үлкен түрі «Симфониялық оркестр» депаталады. Симфониялық оркестрдің құрамында ішекті, үрмелі, соқпалымузыкалық аспаптар болады. Ол классикадан бастап, поп музыкаға дейінгібарлық әуендерді орындайды. Ішекті аспаптардың барлығы оркестрдіңалдына орналастырылады. Бас, соқпалы және үрмелі аспаптар артқықатарда тұрады. Мөлшері жағынан ішекті аспаптар үлкен болады.Концерттерде күйсандық (фортепиано), скрипка немесе виолончельсияқты дара аспаптар оркестрмен сүйемелденеді. 2-топ «Гамелан» депаталатын Индонезия оркестрінде 75-ке жуық аспап қамтылған.Симфониялық оркестрде көбінесе батыс классикалық музыкасы немесеопера орындалады. Симфония - 3 немесе 4 түрлі бөліктен тұратынмузыкалық жанр. Опера музыка жанрына жатады. Оркестр ойнап тұрғанмузыкаға қосылып ән шырқауды «опера дейміз». Музыканың бұл жанры1600 жылдар шамасында Италияда дүниеге келген. Операны орындайтынбасты кейіпкерлер белгілі бір драмалық шығармадағы кейіпкерлердіңрөліне еніп, көрерменге солардың сезімін, көңіл күйін жеткізеді. Операдаби өнері де жиі қолданылады. Әсіресе Францияда операда ән мен би қатаржүреді. Операның кей түрлерінде ауызекі сөйлесу түрі - диалог теқолданылады. Сергіту сәті. Қима қағаздар. Берген қима қағаздардықолданып, оқушылар суретті тауып шығады?</p>	
Сабақтың соңы	<p>Ризамын- Ойланамын- Түзетемін -</p>	
Рефлексия	<p>Ойлану Сабақ мақсаттары/оқу мақсаттары жүзеге асырымды болды ма? Бүгін оқушылар нені үйренді? Сыныптағы оқу атмосферасы қандай болды? Дифференциацияны жүзеге асыру қолымнан келді ме? Мен жоспарланғануақытымды ұстандым ба? Мен жоспарыма қандай өзгерістер енгіздім және неліктен?</p>	